

Uddannelsesforbundets FGU sektion

Bestyrelsens beretning

Perioden oktober 2019 - september 2020

Indledning

Første FGU generalforsamling - Kaotisk opstart af FGU – Corona virus, hjemsendelse og nødundervisning

Uddannelsesforbundets FGU sektion afholdt sin første generalforsamling i oktober 2019. Ca. 90 medlemmer havde sat hinanden stævne i Middelfart for at få Uddannelsesforbundets FGU sektion skudt godt i gang. Der var nok at tage fat på for den nye FGU sektion, og for den nyvalgte bestyrelse. Det gik nemlig rigtig skidt med den nye FGU Uddannelse. En meget kaotisk opstart gjorde det svært for sektionens medlemmer at levere deres kerneopgave - god undervisning vejledning til de nye FGU elever. Generalforsamlingen var blevet forberedt af en HB nedsat gruppe, der siden februar 2019 havde varetaget de opgaver en sektionsbestyrelse løser. På gruppens anbefalinger besluttede HB, at den første sektionsbestyrelse skulle bestå af 9 medlemmer mod normalt 7, og at der ved valget til bestyrelsen var sikret en fordeling af bestyrelsespladser, så alle 3 FGU spor blev repræsenteret i sektionsbestyrelsen.

Arbejdsgruppen havde også udarbejdet et arbejdsgrundlag, som blev godkendt af generalforsamlingen. Beretningen vil komme godt omkring punkterne i arbejdsgrundlaget, men ingen havde i oktober 2019 en forestilling om den kommende pandemi, og at denne ville påvirke Danmark og FGU i en grad, som den har gjort. I det efterfølgende vil vi folde FGU's opstart ud sammen med Corona epidemien, hvad det har betydet for vores medlemmer, - og hvordan Uddannelsesforbundet og sektionens indsats har været det første år med FGU.

FGUs første år

Den politiske aftale om FGU blev indgået i efteråret 2017. Efter næsten to års forberedelse blev torsdag d. 1. august 2019 dagen, hvor tæt ved 1600 virksomhedsoverdragede lærere og vejledere fra forskellige forberedende forløb, mødte ind på deres nye arbejdsplads, i nye rammer, med nye kollegaer og til en helt ny opgave.

Vi havde i Uddannelsesforbundet igen og igen påpeget at det ville være katastrofalt hvis lærere og elever havde første skoledag samme dag. Ministeriet havde efter vores pres givet mulighed for at der kunne bruges op til 14 dage på lærerintroduktionsforløb. Men ministeriet havde samtidig gjort det klart, at de manglende elevtimer fra perioden med intro forløb skulle optjenes i den efterfølgende periode. Det var derfor meget forskelligt, hvordan de forskellige FGU institutioner startede op. Desværre benyttede kun få FGU institutioner sig af muligheden for 14 dages forberedelse. Typisk var der sat en lille uge af til ryste-sammen øvelser, introducere FGU og de nye læreropgaver. Det var i vores optik alt for lidt tid, og uholdbart.

Således klædt på til opgaven kunne lærerne nu byde velkommen til de første FGU elever på de "nye" FGU skoler. Hovedparten af FGU's skoler var de tidligere produktions-skoler, som for manges vedkommende var nedslidte og slet ikke egnede til at løfte opgaven med FGU undervisning.

På mange af de nye FGU skoler var lokalerne helt frem til sommerferien i brug som produktions-skoler. Derfor var der mange steder gang i ombygninger, så elever og lærere mødte ind på en regulær byggeplads. Andre steder var der ingen lokale forberedelser gjort, så der var mangel på lokaler til de mange elever, der var mangel på egnede værkstedslokaler og i særdeleshed egnede undervisningslokaler til AGU undervisning. Men pyt vejret var godt og der var bestilt både håndværkere og pavilloner. Her et år efter, er det generelle billede fortsat en nedslidt bygningsmasse, med utids-svarende værksteder og UV lokaler. Rektor og direktør kollegiet har vurderet, at FGU sektoren skal tilføres en 0,5-1 milliard kroner, hvis FGU skolerne skal kunne sammenlignes med f.eks. EUD og VUC.

Hvis det var slemt med lokaler, så var det helt gal med IT - på ethvert plan. I 2020 går alt i stå, når der sker IT nedbrud. På FGU var der ikke tale om IT nedbrud eller noget som gik i stå.... Vi kunne simpelthen ikke komme i gang. Statens IT var ikke klar, og det var både hardware, netværk og de administrative systemer, som stort set ikke fungerede og/eller var til stede. Det tog måneder at få det bare nogenlunde i gang, med store omkostninger for både vejledere, lærere og elever.

I kommunerne, som skulle visitere til den nye ungdomsuddannelse, var der stor usikkerhed om den nye uddannelse og om målgruppen. Det betød, at mange kommuner målgruppevurderede rigtig mange unge, også unge uden for FGU's målgruppe. Så der, hvor der var mangel på lokaler, var der til overflod masser af elever. For nogle af eleverne var det direkte skadeligt at møde ind på en byggeplads tilsyneladende uden styring. Andre elever syntes, at de spildte deres tid, når de ikke kunne få den undervisning som de havde brug for, inden de skulle videre på HF eller EUD.

Vi var vel knap nået til midten af august 2019, før forbundets telefoner blev overbelastet af lærere, som samstemmende kunne berette at forholdene på FGU ikke levede op til det, de var blevet stillet i udsigt i forbindelse med virksomhedsoverdragelsen. Nogen ville bare væk - og det kunne ikke gå hurtigt nok, andre var kede af det og tæt på en sygemelding, eller allerede sygemeldte. Rammerne for at levere ordentlig undervisning og vejledning var mangelfulde eller simpelthen ikke til stede. Lærere med mange års erfaring fortalte os, at de efter få ugers ansættelse på FGU begyndte at tvivle på egne evner som underviser.....*er det mig, der er noget galt med, er jeg virkelig blevet en dårligere lærer hen over en nat?*

Vores virksomhedsoverdragede tillidsfolk kunne også berette om alle de ting, som ikke fungerede, og at det var rigtig svært at se hvordan og hvornår, der var udsigt til

en forandring. Uanset hvor i landet henvendelsen kom fra, blev der berettet om ting som ikke fungerede. Der var mange fælles træk, men også tydeligt store forskelle på, hvordan graden af kaos blev oplevet. Her betød det noget, om der havde været en lang forberedelsesfase inden opstart, hvordan informationsniveauet var, hvor meget lærerne og deres virksomhedsoverdrage tillidsrepræsentanter/ interim SU var inddraget i løsningerne.

Vi besluttede derfor, at vi ville rundt og besøge samtlige 27 FGU institutioner, møde vores medlemmer og tillidsrepræsentanter samt skolernes ledelser for med egne øjne at se, hvordan det stod til og samtidig tilbyde vores hjælp. I efteråret 19 inviterede vi os derfor på besøg på de 27 FGU institutioner og 26 FGU institutioner sagde ja tak til vores besøg, som blev gennemført i perioden fra september 19 til januar 20. Forbundsformand Hanne Pontoppidan og FGU sektionsformand Per Nielsen deltog på alle 26 besøg, sammen med konsulenter fra forbundet. Sektionens næstformand Henrik Mikkelsen var med på ca. 1/3 af besøgene.

Vi fik rigtig mange indtryk med hjem, men det var også vigtigt at fortælle, at FGU problemer ikke var den enkelte lærers problem og dermed ikke skulle vendes indad. Forbundets udmelding var at det var vigtigt, at vores medlemmer brugte tillidsrepræsentanterne, og opfordrede til at oprette faglige klubber til at finde fælles løsninger og give opbakning til tillidsfolk.

I forbindelse med hvert besøg blev der udarbejdet et referat af mødet med medlemmerne, hvad der var drøftet med ledelsen, samt vores anbefalinger til lokale løsninger. Ligeledes kunne det i referatet læses, hvad vi ville rejse centralt over for ministeriet og politikere. Referatet blev efter hvert skolebesøg delt med vores lokale medlemmer og med institutionens ledelse.

Hovedpunkterne fra de mange besøg blev samlet i et notat, igen sammen med vores bud på løsninger. Efterfølgende er notatet delt/drøftet med ministeriet, de politiske ordførere og relevante interessenter på FGU området. **Notatet er vedlagt denne beretning som et bilag til beretningen.** Notatet er udarbejdet i februar 2020, en måned før Corona nedlukningen af Danmark. På trods af dette, er der både på centralt- og lokalt niveau sket forandringer og forbedringer af forhold som er blevet rejst på medlemsmøderne, vendt med ledelsen og rejst politisk. Omkring underfinansiering af FGU, som er notatets allerførste punkt, så drøftes der i disse dage en finanslov for 2021 hvor både regerings støttepartier, Venstre og DF peger på, at der skal afsættes betydelige midler til FGU'en.

Covid 19

Et hastigt voksende Covid-19 smittetryk i Europa og Danmark betød at der på et pressemøde onsdag d. 11. marts blev indført en række drastiske foranstaltninger til at imødegå en yderligere acceleration af Covid 19 spredning. Det, der kom til at påvirke

undervisningen på FGU gennem hele foråret og frem til sommerferien var denne udmelding fra Statsminister Mette Frederiksen: *"Alle offentligt ansatte, der ikke varetager kritiske funktioner, sendes hjem. Uddannelses- og daginstitutioner lukker"*.

FGU var som en ungdomsuddannelse og statslig arbejdsplads omfattet af hjemsendelsen, hvilket betød, at både elever og lærere et halvt år efter FGU opstarten igen blev kastet ud i en usikker situation. I første omgang var opgaven for lærere og vejledere, at opretholde en daglig kontakt til eleverne gennem mobil eller PC. Ret hurtigt blev der etableret nødundervisning. For de fleste lærere helt uden forudgående erfaringer. Kreativiteten blomstrede blandt FGU lærerne og der blev delt erfaringer og undervisningsmaterialer på kryds og tværs. Det viste sig hurtigt, at virtuel nødundervisning krævede sin underviser, både i at udvikle nyt digitalt UV materiale, samtidig med at kontakt og undervisning skulle formidles til elever. Mange elever havde ikke adgang til det fornødne udstyr, men måtte klare sig med deres mobil. Særligt udfordrende var nødundervisningen for PGU området. For PGU lærerne var det svært at overføre praksisbaseret værkstedundervisning til en digital platform, og den tætte relation til eleverne kunne heller ikke opretholdes på samme måde som ved fysisk undervisning. Eleverne savnede det sociale og de havde jo netop valgt en praksisbaseret undervisning på et værksted, fremfor et studie med digitaliseret fjernundervisning. Mange lærere oplevede også elever, der gerne ville tale længe i telefonen. På trods af alle udfordringer, er der blevet leveret undervisning under nedlukningen, men da der blev åbnet igen, var de fleste elever meget glade for at møde deres kammerater og lærere igen.

Lige som skolerne var lukket ned for fysisk fremmøde var Uddannelsesforbundet også lukket ned. Al fysisk møde aktivitet stoppede, herunder de planlagte regionale TR møder, vi skulle have afholdt i løbet af foråret. Skolebesøg og klubmøder der skulle have fulgt op på vores første FGU runde måtte ligeledes udskydes. Vi var i stedet gået over til digitale møder, mail- og telefon betjening af medlemmer og tillidsrepræsentanter.

Som nedlukningen fortsatte, fik vi flere og flere henvendelser fra medlemmer, som var usikre på, om det kunne være rigtigt, at de skulle møde på arbejde, når statsministeren havde lukket ungdomsuddannelserne og hjemsendt næsten alle offentlige ansatte. Samtidig fik vi bekymrede henvendelser omkring elevernes trivsel og stor usikkerhed omkring kommende eksamener. Forbundsformand Hanne Pontoppidan deltog i ugentlige sektormøder med ministeriet omkring situationen ude på skolerne. Jeres henvendelser har her haft stor betydning for de drøftelser, der blev ført på sektormøderne, og de beslutninger der efterfølgende blev taget i forhold til udformning af retningslinjer for ungdomsuddannelserne.

Vi kunne på baggrund af medlemmernes henvendelser høre, at der var meget stor forskel på, hvordan skolerne fortolkede hjemsendelsen. Det spændte fra skoler der

stort set var lukket ned i hele perioden, til skoler, hvor praksis udviklede sig til at næsten alle lærere dagligt mødte ind og et stigende antal elever modtog fysisk nødundervisning. Det var den enkelte institutions leder, der vurderede hvilke ansatte, der udførte kritiske funktioner, og hvilke elever der havde brug for at modtage fysisk undervisning. Hos ministeriet efterspurgte forbundet helt klare retningslinjer, så der ikke opstod misforståelser og usikkerhed. F.eks. var der et sted i landet, tilbagevendende til fysisk nødundervisning for hele FGU institutionen blev varslet ind, en uge før det faktisk blev lovligt. I sidste øjeblik, blev den ulovlige genåbning trukket tilbage, men kun fordi ministeriet henvendte sig til FGU institutionen og præciserede retningslinjerne.

Vi håber at erfaringerne fra COVID 19 understreger, at i perioder med store forandringer på arbejdspladsen, er det ekstra vigtigt at medarbejdernes valgte repræsentanter, TR, SU og AMR bliver inddraget i drøftelser og beslutninger. Samt at de har tid og mulighed for at løse deres opgave som bindeled imellem ledelse og medarbejdere. At holde kontakt til alle kollegaer under hjemsendelse har været en særlig udfordring. Teams møder og telefonkontakt fungerede, men det bliver ikke det samme som det fysiske møde med kollegaerne på skolen. Tydeligst blev det på de FGU institutioner, hvor der blev gennemført afskedigelser (et enkelt sted blev der afskediget efter lov om masseafskedigelser) i nedlukningsperioden. For alle involverede, men særligt hårdt for de afskedigede, var det en meget svær situation ikke at kunne mødes med TR, kollegaer og forbund.

Mange lærere har givet udtryk for, at det var en hård periode, hvor alle undervisningserfaringer skulle gentyndes og omsættes til nye digitale platforme, og det i en periode uden fysisk kollega fællesskab. Samtidig oplevede de også en stor frihed ved selv at kunne planlægge undervisning og forberedelse - uden krav om fuld tilstedeværelse. En af erfaringerne er derfor at fuld tilstedeværelse ikke er en forudsætning for at lærerne forbereder/udvikler og gennemføre kreativ undervisning. Nogle FGU ledere har reageret på dette, således at der er blevet slækket på kravet om fuld tilstedeværelse. Man kan håbe på, at det også medfører ændringer, der kan løfte elevernes udbytte yderligere, såsom mindre elevhold og hold, der i højere grad er tilpasset elevens niveau. Så måske kommer der lidt godt ud af perioden med hjemsendelse og Corona nødundervisning.

Dannelse af fire temagrupper for at samle erfaringer

FGU sektionen har besluttet, at tiden (efter kaos og Corona) er kommet til at sætte øget fokus på at vurdere, hvordan implementeringen af FGU reelt fungerer. Konkret er vi ved at nedsætter 4 medlemsgrupper, en for hvert spor, AGU, PGU, EGU samt en vejledergruppe. Formålet med grupperne er:

- At gruppernes medlemmer danner et netværk og derigennem får lejlighed til at præsentere og diskutere situationen på deres FGU institution og inden for deres område, og derigennem identificere fælles problemstillinger og evt. løsninger.

- At Uddannelsesforbundet kontinuerligt er opdateret på udviklingen og implementeringen af FGU, dels overordnet, dels detaljeret, for hver af de fire gruppers områder.
- At understøtte og detaljere Uddannelsesforbundets politiske ageren ift. andre aktører herunder ordførere, KL, BUVM, FH og FGU Danmark.
- At understøtte medarbejderrepræsentanternes arbejde i FGU Danmarks bestyrelse- og pædagogiske udvalg.

Vi har inviteret til grupperne igennem vores tillidsfolk med opfordring om at formidle invitationen videre til medlemmer, som har en solid viden inden for eget spor, men også viden og interesser for resten af FGU området. Grupperne skal mødes virtuelt 4-5 gange årligt. Vi forventer, at grupperne kommer i gang i løbet af september-oktober 2020.

TR på alle skoler.... næsten

Det har været vigtigt for sektion og forbund, at der på alle FGU skoler blev valgt tillidsfolk til at varetage medarbejdernes overenskomstmæssige rettigheder og repræsentere Uddannelsesforbundet lokalt. Allerede i oktober var der på hovedparten af FGU institutionerne valgt tillidsrepræsentanter ude på hver skole. Enkelte steder var der lokale forhold som betød aftale om valg af to tillidsrepræsentanter f.eks. på store skoler eller på skoler med flere matrikler.

Fem steder i landet har det ikke været muligt at opnå enighed med ledelsen om antallet af tillidsrepræsentanter. Uddannelsesforbundet har derfor på nuværende tidspunkt valgt at føre to af sagerne videre. Desværre betyder uenigheden på et enkelt FGU, at der slet ikke er tillidsrepræsentanter for Uddannelsesforbundet og det er derfor Uddannelsesforbundets sekretariat, der varetager TR funktionen. På samme FGU institution er det heller ikke lykkedes at blive enige med ledelsen omkring nedsættelse af SU.

Bod på to FGU institutioner.

En FGU institution har modtaget en bod for overenskomstbrud, da ledelsen stoppede med at udbetale tillæg, som medarbejderne var virksomhedsoverdraget med. På en anden FGU institution har ledelsen bevilget løntillæg uden at det har været forhandlet med TR. Her blev der indgået forlig med en bodstørrelse på kr. 38.000 for brud på forhandlingsretten. Det er bemærkelsesværdigt, at der er tale om et forlig med en bodstørrelse på kr. 38.000. Normal bodstørrelse er kr. 25.000.

Begge sager viser at det er nødvendigt at vi følge tæt op omkring implementeringen af den nye OK ude på FGU institutionerne. Vi afventer afgørelse på yderligere en række sager, sekretariatet har rejst, eller påtænker at rejse i det fagretslige system. Det drejer sig om:

- Anciennitetsindplacering for virksomhedsoverdragede lærere fra produktionsskolen. Der er eksempler på lærere, som vil kunne indplaceres på et højere løntrin ved nyansættelse på FGU.
- Uenighed om fortolkningen af udligningstillægget for virksomhedsoverdragede.
- Uenighed om fortolkningen af regler for tidsbegrænsede ansættelser.

NY løn, svært at få gang i forhandlingerne lokalt.

Vi får meldinger fra vores TRere om, at det er meget vanskeligt at komme igennem med forhandlinger omkring Ny løn. Mange steder bliver vores tillidsrepræsentanter afvist med henvisning til institutionens økonomi. Et enkelt sted har ledelsen meldt ud, at der kun er økonomi til lønforhandling for ledelsen, og der således ikke vil blive forhandlet løn for lærerne i indværende år. Det er absolut ikke intentionen/i overensstemmelse med *Rammeaftalen om nye lønsystemer*. Vi vil derfor følge området tæt i samarbejde med vores tillidsrepræsentanter og forbundets sekretariat.

Dårlig økonomi, mange afskedigelser og stort gennemtræk.

Tæt ved 200 FGU undervisere og vejledere på Uddannelsesforbundets FGU overenskomst har modtaget en opsigelse. Det er et meget højt antal af afskedigede, faktisk over 10 % af de ansatte på vores overenskomst. Hertil kommer fratrædelsesaftaler, medarbejdere, som fremrykker pension/efterløn, eller har fået nyt job. Samtidig er der over 3 kvartaler foregået en aktivitetsudvidelse på vores overenskomstområde. Det har betydet en stigning i antal ansatte på hele 277 personer, fra 1567 til 1844. Det er tal, som samlet set viser, at FGU har været ude for en meget stor personaleomsætning.

Hovedparten er opsagt på grund af institutionernes økonomiske situation og tilpasning af de kompetencer, som efterspørges. Der er ingen tvivl om, at området er stærkt underfinansieret. Regnskaberne for 2019 viser at 18 ud af 27 FGU institutioner har røde tal på bundlinjen efter kun 5 måneders drift. Ud over underfinansiering af hele sektoren, er der også lokale forhold som spiller ind i forhold til den dårlige økonomi, områder med for få elever, stor gæld overtaget fra nogle af de indgående produktionsskoler, og høje udgifter til husleje/etablering. Som nævnt har Uddannelsesforbundet råbt højt om graden af underfinansieringen, hvorfor vi forventer at det bliver en del af finanslovsforhandlingerne for 2021.

For alle afskedigede medlemmer har forbundet vurderet sagligheden i opsigelserne, og i en række sager er der forhandlet godtgørelse til vores medlemmer. Der er tale om afskedigelser af både lærere og vejledere fra alle FGU'ens 3 spor. Sagt på en anden måde så blev der afskediget virksomhedsoverdragede lærere fra produktionsskoler, VUC og kommuner. På tre FGU institutioner var der tale om så mange afskedigelser, at lov om masseafskedigelser (over 10% af de ansatte) blev taget i anvendelse.

Nye arbejdstidsregler FOR STATEN skal forhandles ved OK 21.

I begyndelsen af september 2020 vedtog et flertal af de kommunalt ansatte lærere en ny arbejdstidsaftale. I Uddannelsesforbundet stemte ungdomsskolelærerne og de kommunale sproglære nej til aftalen, men de bliver omfattet af den alligevel, da der er tale om en fælles aftale for alle kommunalt ansatte lærere.

På statens område er det aftalt, at der med udgangspunkt i principperne fra den kommunale aftale skal forhandles en statslig læreraftale ved OK21, som vil gælde for FGU, VUC, EUD og AMU området. Lige som på det kommunale område vil en statslig aftale skulle til afstemning blandt medlemmerne, men det vil først ske i forbindelse med OK forhandlingerne i foråret 21.

Selv om FGU området ikke bliver omfattet direkte af den kommunale aftale, (men måske af noget som ligner) så har vi alligevel kigget grundigt på den kommunale aftale. Vi var ikke overvældede af begejstring, og FGU sektionsformanden var også en del af det flertal i HB som anbefalede de kommunale medlemmer at stemme nej.

Og hvorfor nu et nej: Selv om det bliver kaldt en arbejdstidsaftale, så er der fortsat ikke en ret for TR til at forhandle arbejdstid og forberedelse. Det er en aftale som fastlægger procedure for drøftelser af ressourcer til forberedelse og forventninger til undervisningstimetallet, men i sidste instans bestemmer ledelsen undervisningstimetallet og mængden af forberedelse.... Er det godt nok på FGU?

Der er dog en klar forbedring af opgaveoversigten, som nu skal have timer skrevet på, medmindre at der er tale om opgaver under 60 timer. Men alt det her er jo den kommunale aftale, det plejer ikke at blive bedre, når der skal forhandles med staten på baggrund af en kommunal aftale.

Klubdannelser

Uddannelsesforbundet vil gerne have at der oprettes klubber på alle institutioner. FGU-institutionerne er ofte spredt geografisk over store afstande, men det er vigtigt at man også kan mødes på tværs af skolerne. Nogle gange kan man mødes lokalt, men andre gange fx i forbindelse med ny løns forhandlinger er det rigtig godt at samle alle. Klubstrukturen har haft stor udbredelse på VUC med gode erfaringer. Vi skal huske, at vi er blevet store institutioner, og at der kan være langt fra direktøren ud til underviserne ude lokalt. Flere FGU'er er kommet i gang, og andre steder har coronaen udsat det. Uddannelsesforbundet vil gerne støtte op om dette arbejde.

FGU elevbevægelsen MODSTRØM har udviklet sig til en rigtig stærk laks, ja faktisk rigtig mange laks, der i den grad har vist sine evner til at svømme mod strømmen. Særligt under hjemsendelsen har det stærke elevnetværk, på tværs af FGU institutionerne, vist sit værd.

Her en opfordring til vores medlemmer og tillidsrepræsentanter om at støtte op om jeres elevers mulighed for at blive en del af Modstrøm.

Tak for samarbejdet og vi ser frem til et øget samarbejde i den næste periode.

FGU Danmark

FGU Danmark er den fælles forening for FGU-institutionernes bestyrelser og direktører/rektorer. FGU Danmarks bestyrelse består af 17 medlemmer, der alle sidder i en bestyrelse på en FGU-institution. Bestyrelsen afspejler på den måde de bestyrelser på hver af de 27 FGU institutioner, således er der også 2 medarbejderrepræsentanter i FGU Danmarks bestyrelse. Medarbejderrepræsentanterne er Søren Janns fra FGU Hovedstaden og Henrik Mikkelsen fra FGU Østjylland.

Derudover er der et direktør- og Rektorkollegium, der består af alle direktørerne/rektorerne på de 27 FGU-institutioner.

FGU Danmark har et sekretariat med 2 medarbejdere. Sekretariatet har været i sving siden december 2019, og det har betydet en meget mere fokuseret indsats, også over for politikere. FGU Danmark har også fået en hjemmeside.

Der er nedsat 3 udvalg, et Institutionsudvalg og et Uddannelsesudvalg hvor der kun sidder direktører/rektorer. Desuden er der et Pædagogisk udvalg som vi i Uddannelsesforbundet har kæmpet hårdt for. Dette udvalg er bredere, her sidder 3 direktører, 3 pædagogiske ledere og 3 medarbejdere. De 3 medarbejdere er valgt så de repræsenterer EGU, PGU og AGU. Det pædagogiske udvalgs formål er at understøtte videndeling og udvikling af pædagogikken på FGU. Udvalget skal arbejde med at videreudvikle og sikre gode FGU-tilbud gennem pædagogisk videndeling, der går på tværs af FGU-institutioner og faggrupper. Vi ved, at der mangler branchemøder og lærerkonferencer i FGU. Alle 3 udvalg har fået deres kommissorium godkendt af FGU Danmarks bestyrelse, og er gået i gang med arbejdet.

Foreningen til fremme af praksislæring arbejder i samme felt som det pædagogiske udvalg. Foreningen er opstået på bagkant af PSF. De afholder en konference i oktober. Det bliver spændende, om der kan opstå nye traditioner for netværksdannelse mellem undervisere på FGU.

Afrunding

Første år har været hårdt, det var forventeligt, men ikke at det ville blive så hårdt. Der var udfordringer ingen havde forudset.

Der har også været lyspunkter, rundt omkring er de første erfaringer gjort med helhedsorienteret undervisning, hvor alle lærernes erfaringer kommer samlet i spil. Lokalt er der lærere der helt lavpraktisk sætter gang i nye samarbejdsformer til glæde for eleverne. Potentielt er tilstede, mulighederne for at få det foldet ud har bare ikke

været særligt optimale. Når eleverne alligevel har fået et stort udbytte af det første år, så er det i høj grad dygtige og erfarende læreres fortjeneste.

Kompetenceudviklingen af lærere og vejledere har også været sat på standby, men er nu i gang igen rundt om i landet. Der er håb for, at lærerne bliver klædt på til at udvikle FGU videre efter en svær fødsel.

7. september 2020

FGU sektionens bestyrelse

Formand	Per Nielsen	FGU Vestegen (Tjenestefrihed)
Næstformand	Henrik Mikkelsen	FGU Østjylland
Kasserer	Kim Frandsen	FGU Hovedstaden
Bestyrelsesmedlem	Bjarke Eijgendaal	FGU Midtjylland
Bestyrelsesmedlem	Charlotte Østrup	FGU Hovedstaden
Bestyrelsesmedlem	Faegheh Shirzad	FGU Fyn
Bestyrelsesmedlem	Helene Nielsen	FGU Trekanten
Bestyrelsesmedlem	Johannes Ingwersen	FGU Fyn
Bestyrelsesmedlem	Lise Mansø	FGU Sønderjylland

Bilag til beretningen

Opdateret notat - udarbejdet i februar 2020

Selve notat - fra februar 2020 - er udarbejdet primært på baggrund af besøg på 26 af de 27 FGU institutioner. Det sammenfatter en række problemstillingerne, som er blevet præsenteret, diskuteret og "trykprøvet" for validitet og eventuelle fejlslutninger med FGU ledelsen. Og efterfølgende præsenteret for en række politiske ordførere og andre interessenter.

Mange af problemerne kan og skal løses lokalt på FGU-institutionerne og i KUI, men en række af dem kræver støtte og handling fra politisk side, hvoraf de vigtigste er præsenteret herunder. *En opfølgning med hensyn til status for hver af problemstillingerne er fremhævet i kursiv. Derudover arbejder Uddannelsesforbundet fortsat med at adressere problemstillingerne, både i form af politisk lobbyisme og i dialog med blandt andet FGU Institutionerne og FGU Danmark.*

1. Hvis FGU institutionerne skal indfri de politiske ambitioner og løfterne til de unge, bør der dels tilføjes ekstra finansielle midler i 2020, dels bør taxametret hæves fra 2021. Det står klart, at FGU er underfinansieret. FGU er noget nyt, der i høj grad kræver samarbejde på tværs, blandt andet med en dyrere dobbeltlærer funktion. Derudover har forudsætningerne ændret sig på en del punkter, herunder nye og dyrere ungegrupper end tidligere tilbud, at det daglige måltid ikke er med i taxameteret, at en del FGU institutioner har arvet under-skud fra produktionsskolerne, og at mange FGU institutioner overtaget bygninger, der tidligere har været meget billigt lejet eller gratis stillet til rådighed af kommunerne. *Status: I 2020 blev det givet ekstra - men ikke nye - midler til FGU, idet det primært var tale om fremskrivning af færdiggørelsestaxametre. Derudover blev der afsat 61,5 millioner kroner i en samlet pakke, som skal hjælpe med at fastholde eleverne på erhvervsuddannelserne under Corona krisen og sikre, at flere elever på erhvervsgrunduddannelsen (EGU) kan komme i praktik i en virksomhed. At disse tiltag på ingen måde er nok, viser årsregnskaberne for FGU institutionerne med tydelighed, idet den finansielle situation på de fleste FGU institutioner er kritisk. I regeringens forslag til finanslov for 2021 er der ikke flere penge til FGU, men både støttepartierne og flere blå partier har offentligt udtalt at det går ikke. Derfor er der håb om at situationen forbedres i 2021.*
2. Ekstra midler til kompetenceløft og FGU elever. Den kaotiske opstartsfasen har desværre betydet, at det planlagte kompetenceløft af FGU institutioner og medarbejdere ikke har været igangværende. Der er derfor behov for at genstarte kompetenceløftet, og desuden tilføje, hvad der svarer til ½ års midler. Også mange FGU elever har reelt spildt et ½ år, og bør derfor have muligheden at forlænge deres maximale statsfinansieret taxametertid på FGU til 2½ år. *Status: Der er endnu ingen ændring, men Uddannelsesforbundet fortsætter med at fremføre sagen.*
3. Sæt politisk pres på at få basis sporet til at fungere. De færreste steder er der startet basishold, hvilket, som det fremgår herunder har medført en række problemer, herunder muligheden for at komme hurtigt videre på EUD og HF. Det er derfor vigtigt, at sætte fokus på at basis hurtigst muligt fungerer. *Status:*

Selvom om der er kommet mere fokus og opmærksomhed på at basis skal fungere, er der endnu ikke foretaget politiske ændringer, men der arbejdes med konkrete løsninger på flere FGU institutionerne.

4. Hold fast i at foretage både evalueringer og følgeforskning. Vi kan have mistanke om følgeforskningen syltes, hvilket er meget problematisk. FGU er en ny og mere praksisorienteret tilgang til undervisning af en gruppe unge, der historisk ikke har fået tilstrækkeligt udbytte af anden undervisning. Med FGU'en træder man ind i et ukendt territorie med begrænset viden og erfaringer. Derfor er det helt centralt at få konkret rettidig viden og tilbagemeldinger om såvel fremdriften i FGU, som den mere grundlæggende værdi af de nye tanker og metoder. *Status: Da det gik op for Børne- og undervisningsministeren at hun stod alene med sit synspunkt om at sløjfe følgeforskningen, ændrede hun sin holdning således at der igen er afsat midler til følgeforskningen.*
5. Sikre SPS støttetimer til både elever med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. Det er meget problematisk, at elever med psykiske funktionsnedsættelser ikke har retskrav på støttetimer. I FGU-indholdsloven er der dog en kattelom i §33, stk. 4: "Undervisningsministeren kan fastsætte regler om yderligere støtteformer, herunder om støttetimer med henblik på kompensation af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse". Erfaringerne indtil videre på FGU-institutionerne viser, at denne gruppe unge specifikt har et stort behov for SPS støttetimer, hvorfor vi foreslår at §33, stk. 4 effektueres. *Status: Der er endnu ingen ændring, men Uddannelsesforbundet fortsætter med at fremføre sagen.*

I det følgende er der en generel orientering af lærernes vurdering af situationen på FGU.

Status over problemstillinger på FGU efter besøgsrunde på FGU-institutioner

Uddannelsesforbundet har i perioden september 2019 – januar 2020 været på besøg på 26 af de 27 FGU institutioner for at være i dialog med Uddannelsesforbundets medlemmer og tillidsrepræsentanter, og FGU institutionslederne. Formålet var dels at forstå de forskellige problemstillinger i forbindelse med opstarten på FGU til bunds, dels indgå i en konstruktiv dialog med FGU ledelserne for at finde løsninger på de problemstillinger, som medlemmerne og TR anser som de væsentligste.

Problemstillinger, der relaterer sig til undervisning og forholdene for underviserne:

Mangel på tid til at forberede undervisningen og udvikle FGU tilbuddet er nok det problem, der fylder allermost. Mangel på tid er et kæmpe problem for underviserne. De oplever at være maximalt presset i hverdagen, mange steder med store og helt uhomogene hold, uden tilstrækkelig tid og ro til at forberede deres undervisning ordentligt og til at løse deres opgaver. Det har desværre medført store frustrationer, dårligt undervisning og stort sygefravær, men det betyder også, at der ikke er overskud til at udvikle den nye specielle FGU didaktiske tilgang, som ifølge den politiske aftale er en forudsætning for at FGU lykkes. Det er derfor vigtigt, at løse tidsproblemet blandt andet gennem:

- Forbedret normering, gennem ansættelse af flere lærere, så lærerne ikke skal stå alene med alt for store klasser eller alt for uhomogene hold.
- Ansættelse af flere almenlærere, så behovet for almenundervisning (med kvalitet) kan dækkes ind.
- Sikre, at der er ledelsesmæssig opbakning til almenlærerne, herunder ledelsesmæssig viden om, hvad god almen undervisning forudsætter.
- Forbedret styring af vikardækning, således at det ikke går ud over underviserens tid til forberedelse.
- Afsætte tid til at værksteds- og almenlærere kan mødes på tværs, primært på FGU institutionerne men også i nationale faglige- og tværfaglige netværk som arbejder med udviklingen af FGU undervisningen, fagbilag- læreplaner og didaktikken.

Basis fungerer ikke efter hensigten. Kun på de færreste FGU'er er der etableret basishold, hvilket sætter underviserne og eleverne under ekstra stort pres på grund af det løbende optag på i forvejen for store hold. Det er vigtigt, at der hurtigst muligt etableres henholdsvis AGU og PGU/EGU basishold, så løbende optag på de etablerede hold undgås. Det vil blandt andet betyde, at sårbare PGU/EGU elever får ro i deres forløb, og medføre, at de AGU elever, der alene skal have fx matematik på D niveau, kan få det på basis, og komme videre i deres ungdomsuddannelse.

Lærerne har brug for både digitale og analoge undervisningsmaterialer og platforme. Det er vigtigt, at sikre underviserens fortsatte adgang til forskellige undervisningsmidler og platforme, digitale såvel som analoge. Det er samtidig centralt, at underviserne har tid til at orientere sig i materialerne, og at man venter med at bede dem om at udvikle undervisningsmaterialer, til der er overskud hertil.

Pressede køkkenværksteder skal også have fokus på undervisning. Køkkenværkstederne er reelt så pressede, at der ikke er tid til undervisning af de unge. Det er vigtigt, at der tænkes i løsninger (herunder egnede forberedelseslokaler), der integrerer almenundervisningen samtidig med produktionen af mad.

Fokus på at alle i ledelsen har forudsætning for god undervisning for alle spor. Der er store forskelle i personalegruppernes ledelsesbehov på de tre FGU spor, og de erfaringer og kulturer, de kommer med. Det er derfor centralt at sikre, at alle i ledelsesgruppen får en bred indsigt i forudsætninger for god undervisning på EGU, værksteder og i almenundervisningen.

Fokusér den øjeblikkelige efteruddannelse på noget, der er en direkte hjælp i hverdagen. Langt den overvejende del af undervisere synes at kompetenceløftet har været spild af tid, fordi der ikke er tid og overskud til det. Det er centralt, at efteruddannelsetilbuddet fokuserer benhårdt på noget, der af underviserne anses som en direkte hjælp i hverdagen, så længe arbejdspresset er så stort, som det er nu. Der er dog stadig behov for de planlagte kompetenceforløb, men først når der er overskud i dagligdagen.

EGU sporet skal prioriteres. EGU-sporet er ikke kommet godt i gang, og EGU-vejlederne melder, at de slet ikke har fået det forventede antal elever. Det væsentligste problem er at unge, der ville have haft mest glæde af EGU-sporet, målgruppevurderes til primært PGU-sporet. Der er mange grunde bag denne situation, herunder at rammerne giver større økonomisk incitament til PGU forløb fremfor EGU (blandt andet i kombinationsforløb), at der er usikkerhed om ansvarsfordeling og hvor regningen skal placeres, mellem FGU og KUI blandt andet i forhold til udgifter til eksterne forløb, kost og logi etc. Desuden er EGU elever ikke pt omfattet af skolehjemsloven. Et andet EGU problem er mangel på vidensdeling, da EGU portalen er blevet lukket for nylig.

Problemstillinger, der relaterer sig til målgruppen og målgruppevurdering

Behov for skarpere målgruppevurdering. Målgruppevurderingen til FGU er en "ommer", og et af de helt væsentlige problemer i opstartsfasen. Blandt andet er elever, der hører hjemme i STU tilbud og i dansk som andetsprogstilbud, blevet målgruppevurderet til FGU. Derudover er nogle elever ikke indplaceret på det rette spor på FGU, ligesom nogle kommuner vurderer for 3 måneder af gangen. Denne situation, og det ekstra store spænd i elevgruppen, har lagt et ekstraordinært stort ekstra pres på FGU'erne og underviserne. Det er vigtigt at indgå i dialog med KL og de kommunale ungeindsatser om at få kalibreret målgruppevurderingerne, så det stemmer overens med intentionerne i den politiske aftale og med FGU'ernes løfteevne.

Sikring af de nødvendige hjælpemidler og støtte til unge med udfordringer. En væsentlig del af intentionen bag den politiske aftale var at give de unge med udfordringer den nødvendige støtte i form af kommunale støtteforanstaltninger (som misbrugsbehandling og kontaktpersoner), og derudover støtte til SPS og ordblindeundervisning. Dette fungerer desværre ikke, hvilket betyder, at en del unge er meget udfordrede i deres skoleforløb. Det er derfor vigtigt at forbedre tilbuddet, blandt andet gennem:

- At målgruppevurdering følges op af tildeling af støtte ressourcer, herunder kontakt- og støttepersoner og mentorordninger
- At professionalisere FGU institutionernes arbejde med hjem søgning af støtte
- At sikre den inkluderende ordblindeundervisning, dels gennem en bred indsats om hvordan ordblindhed bedst mødes i en undervisningssituation, dels, ved udækket behov, gennem at ansætte eller efteruddanne ordblindelærere til direkte OBU undervisning til elever.
- Få ansat og/eller efteruddannet Dansk Som Andetsprogsundervisere

Behov for afklaring omkring forløb for FGU lærlinge. Ordningen for FGU lærlinge er en fortsættelse af PBE lærlingene på produktionsskoler. Desværre er rammerne og formålet for FGU lærlinge uklare, hvorfor der er behov for at genvurdere disse. F.eks. er

FGU lærlingene "på arbejde" og skal derfor være 37 timer/uge på FGU'en. Blandt andet på grund af arbejdsmiljøregler kræver det fuld tilstedeværelse af underviserne, hvorfor de ikke har tid og ro til at forberede undervisningen af de almindelige FGU elever.

Problemstillinger, der relaterer sig til FGU institutionerne og samarbejdet på disse
Behov for at udmelde tydelig ledelsesretning. Underviserne mangler klar ledelse og føler sig samtidig klemte mellem de mange krav fra ledelsen og eleverne, og ønsker mere præcise udmeldinger fra ledelsen om prioriteringer og planer, deadlines og status, f.eks. om eksamen, undervisning, vikardækning, bygninger, IT og Uddata+. Det er samtidig vigtigt, at ledelsen melder klart ud, at det er ok lige nu og her at undervise "som man plejede" med sigte på, at FGU pædagogik og didaktik på et tidspunkt (når det er realistisk) skal implementeres.

Behov for bedre struktur og forberedelsesressource for den enkelte underviser. Tilstrækkelig forberedelsestid for underviserne er afgørende for at FGU skal lykkes, og det er helt centralt at den enkelte underviser har klarhed over, hvornår der er rum og tid til forberedelse. Derfor er det vigtigt at ledelsen udarbejder opgaveoversigter, der giver den enkelte lærer en klar oplevelse af balancen i sit arbejde. Det er samtidig centralt at udmelde en uangribelig og tilstrækkelig forberedelsesressource til den enkelte lærer, og herunder præcisere, at forberedelse og andet arbejde, det er nødvendigt at lave udenfor den skemalagte arbejdstid, skal registreres til senere afvikling/udbetaling.

Etablering af psykologordning, som man kan henvende sig til uden at skulle "have lov" af ledelsen. Det store pres har medført stress og stort sygefravær blandt underviserne. Alle FGU-ledelser bør åbne for muligheden for psykologhjælp, f.eks. Falck Healthcare, så syge kan hjælpes hurtigt og sygemeldinger undgås. Det er samtidig vigtigt, at medarbejderen har mulighed for at få hjælpen udenom ledelsen, enten direkte eller gennem henvendelse til TR eller AMR.

Anerkende tillidsrepræsentanters arbejde og få etableret en velfungerende forhandlings- og samarbejdsstruktur. På mange institutioner mangler stadig den struktur for samarbejdsudvalg og arbejdsmiljøarbejde, som følger af gældende aftaler og lovgivning herom. Desuden mangler der opmærksomhed overfor gældende aftaler for arbejdet som tillidsrepræsentant og dermed vilkårene for at repræsentere og forhandle for medarbejderne overfor ledelsen. Det er centralt at sikre samarbejdet og den lokale medarbejderrepræsentation via valgte tillidsrepræsentanter. De skal have den nødvendige tid til dette arbejde, så de i samarbejdet med ledelsen kan understøtte en positiv udvikling af FGU og herunder forbedre medarbejdernes trivsel.

FGU kræver både evaluering og følgeforskning:

Dette er en kommentar til det problematiske i at droppe den planlagte følgeforskning. FGU er en ny og mere praksisorienteret tilgang til undervisning af en gruppe unge, der historisk ikke har fået tilstrækkeligt udbytte af anden undervisning. Med FGU'en træder man ind i et ukendt territorie med begrænset viden og erfaringer. Derfor er det helt centralt at få konkret rettidig viden og tilbagemeldinger om såvel fremdriften i FGU, som den mere grundlæggende værdi af de nye tanker og metoder. Derfor foreslår vi, at UVM holder fast i de oprindelige tanker om både at foretage evalueringer og følgeforskning.

En solid følgeforskning kan sikre rettidige feedback af en kvalitet, der gør det muligt at få viden og lave justeringer undervejs, i god tid inden resultaterne af evalueringen

er klar i 2023. Nogle af de områder, hvor følgeforskningen kan bidrage med vigtig viden, er f.eks.:

- Fordele, ulemper, styrker og svagheder ved praksisbaseret undervisning
- Hvordan sikres et inkluderende læringsmiljø, og et ordblindevenligt undervisningsmiljø? (Hvad kræver dette af skole, lærere og i forhold til rammevilkår)
- Problemer og løsninger i forhold til at lave undervisningsdifferentieret undervisning på hold/enkeltfag.
- Sikring af handicappedes adgang, f.eks. på deltid
- Udviklingen i antallet af henholdsvis egu elever og antal elever i den handicap-kompenserende ordblindeundervisning.
- Struktur og udbytte af basis